(*b*) whether they are aware that the Kanva River Belt consists of costly and fertile garden lands which are subjected to the above damages and lossess frequently, whenever the syphons work ;

(*c*) whether it is not a fact that frequent requests have been made for providing sluice gates to Kanva Reservoir in addition to the retention of Syphons to avoid the above contingency ;

(*d*) what action has been taken by Government in this direction ?

A.—Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation).—

(*a*) No.
(*b*) No.
(*c*) No.
(*d*) Does not arise in view of reply to Clause (*c*).

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜೆ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ "ಅ" ನಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವ ರೀತಿ ಹೇಗೆ ?

† ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಈ ಜಲಾಶಯದ ಸೈಫನ್ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯನದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೊಸ್ಕರವೇ ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜೆ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ —ಪದೇ ಪದೇ ಈ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜಮೀನುಗಳು ಹಾನಿ ಮತ್ತು ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಪಿಕಪ್ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಜಲಾಶಯದ ಕೆಳಗೆ ನದಿಯ ಅಂಗಳದ ಕಡೆಯಿರತಕ್ಕ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಹಾಗೂ ಫಲವತ್ತಾದ ತೋಟ ಮತ್ತು ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರು ಬರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೊಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜೆ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಈ ಸೈಫನ್ನುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಣ್ವಾ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ತೂಬುಗಳನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನವರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಿಜರ್ವಾಯರುಗಳಿಗೆ ತೂಬುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ. ಈ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—Question hour is over.

QUESTION FOR ANSWER ON THE DAY
(but not taken up)

Establishment of 'Bapuji Rythodaya Agricultural Co-operative Society' in Sathanoor Hobli, Kanakapura Taluk.

*Q.—87 Sri K. L. SHIVALINGE GOWDA (Virupakshipura).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) when the 'Bapuji Rythodaya Agricultural Co-operative Society' was established in Sathanoor Hobli, Kanakapura together with the number of members ;

(SRI K. L. SHIVALINGE GOWDA)

(*b*) the financial and other facilities given by them to the members of this Society ;

(*c*) whether they intend to distribute the lands granted to this society to the members permanently of this Society ?

A.—Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Development, Panchayat Raj and Co-operation).—

(*a*) No such Co-operative Society has been registered in Sathanoor Hobli of Kanakapura Taluk.

(*b*) and (*c*) Does not arise in view of the reply to clause (*a*) above.

PANEL OF CHAIRMEN

Mr. SPEAKER.—As required under rule 9 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, the following Members will form the Panel of Chairmen for the current session :—

1. Smt. Nagarathnamma Hiremath
2. Sri S. M. Guraddi
3. Sri H. R. Keshava Murthy
4. Sri M. Y. Ghorpade

PAPERS LAID ON THE TABLE

Mr. SPEAKER.—As required under Rule 18 (1) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, I report that His Excellency the Governor was pleased to address the Legislature yesterday and I place a copy of the Address on the Table of the House.

GOVERNOR'S ADDRESS

" ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯ ಮಹಾಶಯರೆ, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ತಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ನಾವು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದ ಚೀನೀ ಆಕ್ರಮಣದ ಫಲವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಉದ್ವಿಗ್ನರಾಗಿದ್ದೆವು. ದೇಶದ ಅಪಾತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾವು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಜನಬಲ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಸಾಮಗ್ರಿ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೂ ದೇಶನಾಯಕರು ನೀಡಿದ್ದ ಕರೆಗೆ ಭಾರತದ ಜನತೆ ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಓಗೊಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ದೇಶದ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದೂ ಇದೆ. ಇದರ ಜತೆಗೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ತಲೆ ಎತ್ತಿದೆ. ಪಾಕೀಸ್ತಾನದಿಂದ ಓಡಿಬಂದ ಹತಭಾಗ್ಯರು ಪುನರಪಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮರೆಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುತ್ತಾ, ಸಾವಧಾನವೂ ಅಧಿಕೋತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ವರ್ತನೆಯೂ ಇಂದು ಎಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪಾತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೃಹರಕ್ಷಕದಳ ಸಂಘಟನೆಯು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಣಗೊಂಡಿದೆ : ಅದರ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್‌ರ ಹುದ್ದೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ಕಮಾಂಡೆಂಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ದಳದ ಘಟಕಗಳಿವೆಯಷ್ಟೆ; ಇವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಸಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಾಗರಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಗೃಹರಕ್ಷಕದಳದ ಕಮಾಂಡೆಂಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಎನ್. ಸಿ. ಸಿ. ದಳಗಳ ವಿಸ್ತರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ದೃಢಕಾಯರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಎನ್.ಸಿ.ಸಿ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಎನ್.ಸಿ.ಸಿ. ದಳಗಳಿಗೆ ಸೇರುವಂತೆ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯುವಜನ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಹುದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ಶಾಲೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅದು ಎಷ್ಟತ್ತು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ೧೯೬೩ನೇ ಇಸವಿಯ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಅರವತ್ತಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ನಿಧಿ.

ದಿನಾಂಕ ೧-೨-೧೯೬೪ರ ವರೆಗೆ ೧,೯೭,೬೪೬ ಗ್ರಾಮ್ ಚಿನ್ನವೂ ೮೩,೮೦೨ ಗ್ರಾಂ ಬೆಳ್ಳಿಯೂ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಗದಾಗಿ ೩೩೧.೬೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ನಿಧಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ನಿಧಿಯ ಹಿತರಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ಸಂಚಾಲಕರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೧.೭೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯ ಮೌಲ್ಯದ ದಾನವಸ್ತುಗಳು ಬಂದಿವೆ; ಇವುಗಳನ್ನು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ನಾಗರಿಕ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾನಿಧಿಯ ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ನಡೆದ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಚೀಟಿಯ ರ್ಯಫೆಲ್‌ನಿಂದ ೧೦ ೮೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂದಿದೆ; ಅದರಲ್ಲಿ ೮೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದೆ.

ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ತೃತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ೨೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಮಧ್ಯಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವಾದ ಒಟ್ಟು ಹಣ ೧೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ; ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ ಳಿಗರಷ್ಟು ಹಣ ವೆಚ್ಚವಾದಂತಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಲಕ್ಷ್ಯದ ಮಟ್ಟಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡುಬರುವುದಾದರೂ ಕೆಲ ಕೆಲವು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಾಬುಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ೧೯೬೫ನೇ ಇಸವಿಯ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೯೬೪-೬೫ನೇ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದರು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡಿಸಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು, ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮಾಜ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಂಡಲಗಳ ಶಿಫಾರಸಿಯಮಕ್ಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಬೆಲೆ ಇರದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಚಿಸಿದ ಅಭ್ಯಾಸ

ಮಂಡಲಯು (ಸ್ವಡಿ ಟೀವು) ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯ ವೈರೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ—ಎಂಂ ಈ ಬಗೆಯ ಮೂರಂತಸ್ತಿನ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಲಯು ನಲಹೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ನಲಹೆಯು ತತ್ತ್ವತಃ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿದೆ; ಅದರ ವಿವರಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಲಯಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ವಿಧೇಯಕವು ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಡುವುದು; ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಈ ಹೊಸ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲಾಗುವುದು.

ಸಮಾಜಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು.

ಇಂದು ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸಮಾಜಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ತುಂಬಿವೆ. ಈಗಿನ ಅಪಾತ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪರಮೋಚ್ಚ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಕಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ! ಸುಧಾರಿತ ಬೀಜಗಳು, ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಸುಧಾರಿತ ಉಪಕರಣಗಳು, ನೀರಾವರಿ—ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಸಹಕಾರ.

ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೂ ಸಮಾಜದ ಬಡ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ನೆರವು ನೀಡುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಸಾಲದ ಮರುಸಂದಾಯಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ತಪ್ಪದೆ ಸಾಲ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಉದಾರವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮಾರಾಟ ಸ್ಥಳಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ೧,೫೦೦ಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ; ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಬೇಸಾಯಗಾರರು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಸದವಕಾಶದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಗ್ರಾಹಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮಾರಾಟದ ೧೧ ಸ್ಟೋರುಗಳೂ ೧೮೫ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟದ ಸ್ಟೋರುಗಳೂ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದವು. (ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರದ ತಿಂಗಳವರೆಗಿನ ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ); ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೊತ್ತವು ಒಟ್ಟು ಮಾರಾಟದ ಸ್ಟೋರುಗಳಲ್ಲಿ ೨.೯೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟದ ಸ್ಟೋರುಗಳಲ್ಲಿ ೬.೫೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಒಟ್ಟು ಮಾರಾಟದ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಸ್ಟೋರುಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು. ಸಕ್ಕರೆಯ ಹಂಚಿಕೆಯು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ಕಾರಣ, ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ದಳ್ಳಾಳಿಗಳಿಂದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಶೋಷಣೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಭತ್ತವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಗ್ರಾಹಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಭತ್ತವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಗ್ಗದ ದರಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು; ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆಯುವವನಿಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ಸಹಕಾರಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ೧೭೩ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿವೆ; ಅವಗಳ ಸದಸ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೪,೬೩೨; ಅವು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದ ಜಮೀನಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೧,೫೫೯ ಎಕರೆ.

೧೯೫೯ನೇ ಇಸವಿಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಕೆಲವಾರು

ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದೇ ಪ್ರಕೃತ ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಉದ್ದೇಶ. ಇದು ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಾಗ, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಹಣದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ಈಗಿರುವ ಮೂರು ಸಹಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಲೈಸೆನ್ಸು ಕೊಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಹೊಸ ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಎಂಟು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯಮ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಹೊಸ ಲೈಸೆನ್ಸು ಕೊಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿತವಾದ ಸಕ್ಕರೆಯ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವು ಳಳ,೦೦೦ ಟನ್ನಿನಷ್ಟಾಗಿತ್ತೆಂಬ ಅಂಶವು ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿದೆ. ಐದು ಸಹಕಾರಿ ನೂಲುವ ಗಿರಣಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಇವು ಬೇಗನೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಮಳೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಪುನಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾರಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ, ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರವಾಹಗಳೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬದ್ದುದೇ ತಡವಾಗಿ; ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯೂ ಕಡಿಮೆ; ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು, ಕೋಲಾರ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಳು ಅಷ್ಟೇನೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ತಕ್ಕಾವಿ ಮತ್ತು ಜಮೀನು ಅಬಾದಿನ ಸಾಲಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ನೆರವಾಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.

ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಖ್ಖಣ ತಪ್ಪಲಿನ ಅದರಲ್ಲೂ ಜಲಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೂ ಪುನಃ ಪುನಃ ತಲೆದೋರುವ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಇದಿರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವಾರು ಶಾಶ್ವತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತೃತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲ ಭೂಸಾರ ರಕ್ಷಣೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ವನನಿರ್ಮಾಣ, ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ನೀರಾವರಿ—ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸುಸಂಘಟಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರ ನೆರವನ್ನು ಕೋರಿದಾಗ, ಅವರು ಈ ವ್ಯಾಪಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಕೆಲಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೬೩-೬೪ನೆಯ ಪುನಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ೨.೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕೆಲವೊಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ವ್ಯಾಪಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಂತ ಹಂತಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಯೋಜನಾವಧಿಯ ಇನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದೇ ಬಗೆಯ ನೆರವು ನೀಡುವರೆಂಬ ಹಾರೈಕೆ ಇದೆ.

ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳು.

ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಉದಾರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತಷ್ಟೆ. ಈ ನಿಯಮಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ; ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲು ಇಂಥ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೋರುವ ವನವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಪುನಕ್ತ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್ಟು ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ೧೭.೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು; ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಬಾವಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಹಣವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಕಾರಣ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಾವಿಗಳ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹಣವೇನೂ ಉಳಿಯದೆ ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿದ್ದ ೨೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪೊತ್ತಿಂದ ೪೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಈ ಉದಾರಗೊಳಿಸಿದ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಹೊಸ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ೧೯೬೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ೧೯೬೩ನೇ ಇಸವಿಯ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದ

ವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೨೬,೫೦೦ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮುಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಉಳಿದ ಬಾವಿಗಳು ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

ಮೈಸೂರು ಭೂಕಂದಾಯದ ಅಧಿನಿಯಮ.

ಮೈಸೂರು ಭೂಕಂದಾಯದ ಅಧಿನಿಯಮವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಣವಾಯಿತಷ್ಟೆ. ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಭೂಮಿಗೂ ಭೂಕಂದಾಯಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಡುವ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ಈವರೆಗೆ ನಲುವಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಕಂದಾಯದ ದರಗಳು, ಎಷ್ಟೋ ದಶಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದ್ದ ದರಗಳು; ಅವೂ ರಾಜ್ಯದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದುವು; ಆದರೆ ಈ ಹೊಸ ಭೂಕಂದಾಯದ ಅಧಿನಿಯಮದ ಬಲದಿಂದ, ಇಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಹೊಸ ಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ೧೯೬೪ನೇ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ಕಂದಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರ್ಯವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ; ಹೊಸ ಕಂದಾಯ ದರಗಳನ್ನು ೧೯೬೫-೬೬ನೇ ಕಂದಾಯ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಲುವಳಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದು.

ಹಿಂದೆ ವಿಧಾನಮಂಡಲದಿಂದ ತೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲು ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವಾರು ಸಂವಿಧಾನಕ ತೊಂದರೆಗಳೇ ಕಾರಣ. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವು ಈಗ ಸಂಸತ್ತಿನ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರ ಹಾಗೂ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ, ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ, ಅದರ ಕೆಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಹೊರದೂಡದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ೧೯೬೧ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಗೇಣಿದಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅವಧಿಯನ್ನು ೧೯೬೪ನೆಯ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ ೩೧ನೆಯ ದಿನಾಂಕದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು ಆ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮತ್ತೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು.

ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಸಾಧಾರಣ ಹೆಚ್ಚಳವೂ ಉಂಟಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲೆಂಬುದೊಂದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬೇರೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ಬೆಲ್ಲದ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯು ಈಗ ೧೯೬೩ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಬೆಲ್ಲದ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧,೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳವರೆಗೆ ಆಯಾತ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಯಾತ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವರು ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೬೩ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಸಕ್ಕರೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ೧೯೬೩ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ೧೯ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಸಮಗ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದರಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಡುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ನಲುವಾಗಿ, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ, ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆಯ ಅಂಗಡಿಗಳ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮುಂಖಾಂತರ ಸಕ್ಕರೆಯು ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಲು ಸಹ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಗುವಳಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಯ ವಿಲೆ.

ಸಾಗುವಳಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲಚ್ಛಿಸುವ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ವಿಲೆ ಮಾಡುವ ಸಂಬಂಧದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಯ ನಲುವಾಗಿ ವಿಲೆಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವ

ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಬ್-ಡಿವಿಜನಲ್ ಅಧೀಸರು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ, ಆಬ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಇಲಾಖೆಗಳ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು—ಇವರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಭೂಮಿಗಳ ಈ ವರ್ಗೀಕರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಭೂರಹಿತ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಈ ಮೊದಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಗನೇ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತರಾಗುವರೆಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ.

ರಾಜ್ಯದ ತೃತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೈರಡು ಭಾರಿ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ೨೫ ಯೋಜನೆಗಳು ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬಲದಂಡೆ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ, ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಹಂತ ೧ ಇದರಿಂದ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ, ನುಗು ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಮ್ಚಿಗೋಲ ಪಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ನೀರಾವರಿಯ ನಲುವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಪುನಕ್ತ ಸಾಲು ಆಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ೬.೯೧ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ನೀರಾವರಿಯಾಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಎಡ ಹಾಗೂ ಬಲದಂಡೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಲುವಾಗಿ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರವರ ದರ್ಜೆಯ ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಆಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಡಳಿತೆಯ ವಿಭಾಗವಾಗುವುದು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಮಲಪ್ರಭಾ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ಕೆಲಸವು ಸಹ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಹಾರಂಗಿ ಹಾಗೂ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಬೇಗನೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಕೃಷ್ಣಾ ಹಾಗೂ ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ.

ಕೃಷ್ಣಾ ಹಾಗೂ ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ೨೩ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೬೩ರಂದು ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಲುವಾಗಿ, ಈ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ಪಾಲಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವೆವು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನೀರಿಗೆನ ಸರಬರಾಜು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಇರುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಈಗ ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ೧೭ ಎಮ್.ಜಿ.ಯಿಂದ ೨೩ ಎಮ್.ಜಿ. ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂಬರುವ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಈ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ೨೮ ಎಮ್.ಜಿ. ವರೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಕ್ರಮವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೆ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಥಮತಃ ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ೬೦ ಎಮ್.ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ೧೨೦ ಎಮ್.ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಬರಾಜು ದೊರೆಯುವುದು.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು.

೫೮.೮೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜಿನ ಶರಾವತಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲನೇ ಹಂತವು ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯು ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ಶಕ್ತಿಯು ಶರಾವತಿ, ಭದ್ರಾ ಹಾಗೂ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ

೧,೮೮,೨೦೦ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟುಗಳಷ್ಟಿದ್ದು ಅದು ಈಗ ೪,೨೬,೨೦೦ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟುಗಳಷ್ಟಾಗುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಥ ೨ನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದೂ ೮೯,೧೦೦ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟಿ ನಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ೫ ಜನರೇಟರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು ; ೩ನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಜನರೇಟರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಶರಾವತಿಯಿಂದಲೇ ೮,೯೧,೦೦೦ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟಿನಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವುದೆಂಬ ನೀರಿಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳೊಡನೆ ಕಾಳೀನದಿ ಹಾಗೂ ಶರಾವತಿ 'ಟೇರ್-ರೇಸ್' ಇವುಗಳ ಪರಿಶೀಲನಾ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾದ ಉತ್ಪನ್ನವು, ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ, ೧ ದಶಲಕ್ಷ ಹಾಗೂ ೦.೩ ದಶಲಕ್ಷ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟಿನಷ್ಟು ಆಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

೧೯೬೩-೬೪ನೇ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೨೭ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, 'ಪರ್ಯಾಯ ಕ್ರಮದ ನರಬರಾಜಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾದುರವರಿಸಿ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹಗಲನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ತೀವ್ರತರವಾದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ೨೦,೦೦೦ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟಿನ ಒಟ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಆಯಾತಮಾಡಲಾದ ಎರಡು ಗ್ಯಾಸ್ ಟರ್ಬೈನ್ ಜನರೇಟರುಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡಲಿವೆ. ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೨೬,೦೦೦ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟಿನಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯು ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ, ಕಳೆದ ವರುಷ ಮುನೆ ಬಳಕೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೀಪ ಹಾಗೂ ಜಾಹೀರಾತು ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ವಿದ್ಯುತ್‌ಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾದ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಶೋತಾಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲಭ್ಯವಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸಕ್ಷಮ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಿತ ರೀತಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಯಂತ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆಗಳ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಇತರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು, ಮೈಸೂರು, ಕೇರಳ, ಮದ್ರಾಸು ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರ—ಇವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ದಕ್ಷಿಣ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಾಲವನ್ನು (ಸದರ್ನ್ ಗ್ರಿಡ್) ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶರಾವತಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಕ್ಷಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಯೋಜನೆಯ ಏರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರವುಳ್ಳ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಂದರುಗಳು ಹಾಗೂ ರೈಲ್ವೆಗಳು.

ಹಿಂದಿನಸಲ ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಗೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನರ್ವಋತು ಬಂದರಿನ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಈಗ ಮುಂಜೂರಾಗಿ ಅದರ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿದೆ ಯೆಂಬುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಮಂಗಳೂರು ನಗರ ಹಾಗೂ ಯೋಚಿತ ಬಂದರು ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕುವ ಕಾರ್ಯವು ಕೇಂದ್ರದ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಂದ ಉದ್ಘಾಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೨೦ ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದ ಹಾನನ—ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗದ ನರ್ವೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಅಂತಿಮ ಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಡಗುಗಳು ನಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು ಆನ ಕೂಲವಾಗಿರುವ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳ ದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ನರ್ವಋತು ವ್ಯವಧಿ ಬಂದರಾಗಿ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸ ಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತವು ಈಗಾಗಲೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ್ಪರದಲ್ಲಿದೆ ; ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಾದರಿಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಫಲತಾಂಶಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತೃತೀಯ ಪಾಂಚವರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾವರ, ಕುಂದಾಪುರ, ಮಲ್ಪೆ, ಬೆಳಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಭಟ್ಕಳ ಮುಂತಾದ ಇತರ

ಕೆಲವು ಚಿಕ್ಕ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಸಹಾಯಕ (ಸಬ್ಸಿಡಿಯರಿ) ಬಂದರುಗಳಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದ್ವಿತೀಯಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ೦.೪ ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ನು ಗಳಷ್ಟು ಸರಕಾಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ತೃತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ೧.೮ ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಸರಕಾಣಿಕೆಯಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಾಸನ—ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ 'ಲೈನು' ದೊಡ್ಡಳತೆಯ ರೈಲ್ವೆ 'ಲೈನಾಗಿ' ('ಬ್ರಾಡ್-ಗೇಜ್ ಲೈನ್') ಕೈಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕುತೂಹಲ ವುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿಗಮವು ('ಸ್ಟೇಟ್ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್') ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ೨ ರಿಂದ ೫ ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರನ್ನು ನಿರ್ಯಾತಮಾಡುವ ತಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ನಿರ್ಯಾತಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿರುವ ೨೫ ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರಿನ ಹ್ಯೆಕಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಸೇಕಡಾ ೫೦ ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಅದುರನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದ ಬಂದರುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಯಾತ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು; ಈ ಬಂದರುಗಳ ಹ್ಯೆಕಿ, ಎಲ್ಲ ಋತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಮರ್ಮಗೋವಾ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ('ಮೇಜರ್') ಬಂದರೆಂದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು, ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಯಾತಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಅದುರನ್ನು ರೈಲ್ವೆ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ರವಾನಿಸಿದ ಹೊರತು ಬಂದರಿನಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಬಂದರಿನ ಹಿನ್ನಡಿನಲ್ಲಿ ೧,೦೦೦ ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ('ಹೈಗ್ರೇಡ್') ಅದುರು ದೊರಕುವುದಾಗಿ ಈಗ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟಿದೆ, ಆದಕಾರಣ, ಹಾಸನದಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ದೊಡ್ಡಳತೆಯ ರೈಲ್ವೆ 'ಲೈನ'ನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳು.

ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪರ್ಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಅದುರನ್ನು ರವಾನಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಪಾಟುಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಾಣಸಂದ್ರ–ಹಾಸನ–ಮಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆಗೆ ಕಲ್ಲರಗನ್ನು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸವು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿಯುವುದಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಾಳಿಗುಳಿ ಸಂಧಿಸ್ಥಾನದಿಂದ ('ಜಂಕ್ಷನ್') ಗೋವಾ ದಕ್ಷಿಣ ಸರಹದ್ದಿನವರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಡಾವಣೆಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ೧೩ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ ('ಮೇಜರ್') ಶೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಪೂರೈಸಿರುತ್ತಾರೆ; ಈ ಸೇತುವೆಗಳ ಹ್ಯೆಕಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ೧೦೦ ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಏಕಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಅಳತೆಯ ('ಲೀನಿಯರ್') ಜಲಮಾರ್ಗವುಳ್ಳದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇಲಾಖೆಯವರು ೨೫೦ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಪಾಟುಗೊಳಿಸುವುದರ ಜತೆಗೆ ಸುಮಾರು ೨೫೦ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲರಗನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಸೊಲ್ಲಾಪುರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸುವ ಗಿಜಿನೇ ಕ್ರಮಾಂಕದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಾಂತ್ರಿಕ ('ಟೆಕ್ನಿಕಲ್') ಪರಿಶೀಲನೆಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಪಶೀಲಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸವೂ ಮುಗಿದಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾನದಿಗಳ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ 'ಮೇಜರ್') ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ('ಟೆಕ್ನಿಕಲ್') ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುವರೆಂದೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ತೀವ್ರವಾದ ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ೧೨,೭೨೬ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದದ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳ ಹ್ಯೆಕಿ, ಇದುವರೆಗೆ ೯,೭೨೨ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದದ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿದಿದೆ.

ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಕನಪೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಾನದ ಮನೆಗಳ ಅಭಾವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸುಮಾರು ೬೦೦ ವಸತಿಗೃಹಗಳನ್ನು ('ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್') ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ

ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ೩,೫೦೦ ಹೆಚ್ಚು ವಸತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ('ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್') ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವವಿಮಾ 'ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ('ಎಲ್. ಐ. ಸಿ.') ಸಾಲದ ನೆರವನ್ನು ಸಹ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾಲೀಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರುಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ೧,೯೬೪ ವಾಹನಗಳು ಇವೆ. ಈ ವಾಹನಗಳು ೧,೪೦೭ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ೪೬,೮೨೧ ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದವರೆಗೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಎಂದರೆ, ಈ ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರವು ರಾಜ್ಯದ ಮೂರನೇ-ಎರಡು ಭಾಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸಿದೆ. ಪುನಕ್ತ ಪಾಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿನ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ೧೦ ಇತರ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ('ಸೆಕ್ಷನ್ಸ್'), ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ 'ಸರ್ವೀಸು'ಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳು, ಪ್ರಯಾಣಿಕರುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು—ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಹ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪುನಕ್ತ ಸಾಲನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು 'ಡಿಸೆಲ್' ಎಣ್ಣೆ ಎಂಜಿನ್ 'ಪಂಪು' ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ೧೨೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೊಬಲಗನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ತೀವ್ರಗಾಮಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಯೋಜನೆಯ ('ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ') ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಭರದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಲು ಒಂದು ತೀವ್ರಗಾಮಿ ('ಪ್ಯಾಕೇಜ್') ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಗಡಲೆಯ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ತತ್ಸಮಾನವಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹೊಸತರದ ಹತ್ತಿಯ ಜತೆಗೆ 'ಸೀ ಐಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಾಟ್ಟ್' ಬೆಳೆಯುವ ಎಕರೆಗಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ೪೫೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಭೂಸಾರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕಾಂಟೂರ್ ಬಂಡಿಂಗ್' ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ತೇಗ, ಮೃದುವಾದ ಮರ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದುದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ನಷ್ಟಭರ್ತಿಗಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ; ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ೨ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೈಸೂರು ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಧೇಯಕವೂ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಪಕ್ಷಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಧೇಯಕವೂ ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಂತೋಷ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ನಂದಿ ಮತ್ತು ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗುಂಡಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾಯೋಜನೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ರೊಕ್ಕದ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ೮೬೦ ಎಕರೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ೧,೫೦೦ ಎಕರೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಮೆಣಸಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ೧೫,೦೬೦ ಎಕರೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೋಡಂಬಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಇಂಡೋ ನಾರ್ವೀಜಿಯನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮೇರೆಗೆ ನಾರ್ವೀಜಿಯನ್ ತಂಡದವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮೀನಿನ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ವಿವಿಧ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ, 'ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್' ಉಪಕರಣಗಳೂ ಮೀನನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಶೀತಲ ಪಾಗಿಡಲು ಸಾಧಕವಾದ ಯಂತ್ರ ಸಲಕರಣೆಗಳೇ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ನಾರ್ವೆಯ ತಜ್ಞರು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿಯ ನಮ್ಮ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಪ್ಪಾರ್ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೀನಿನ ಸಂಸ್ಕರಣ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ; ಮತ್ತು ೩೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ (ಕೋರ್ಸಿಗೆ) ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಶೀತಲವಾಗಿಟ್ಟ ಕೆಲವು (ಮೀನುಗಳ) ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅಮೇರಿಕದ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಯಾತಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ದೋಣಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ೪೫ ಡೀಸೆಲ್ ಎಂಜಿನ್ನುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ನಲುವಾಗಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹಣ ಸಾಲ ದೊರೆಯುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲು ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸಂಚಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಹೆಚ್ಚು ಉಕ್ಕನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದ ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಉಕ್ಕು ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ೭೭,೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಉಕ್ಕನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಖೈರಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇರೆಗೆ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಕೊಡಲಾಗುವ ಸಾಲದ ಮೊಬಲಗಿನಿಂದ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಉಕ್ಕನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾಗಿರುವ ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ಬೋಲರ್ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯವರೊಡನೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧಕವಾದ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ೧,೦೦,೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳಿಂದ ೧,೨೦,೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಬೀಡು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಸದರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಅನುಮೋದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಲೆಕ್ಟ್ರೊ-ಪೋರ್ಸಿಲಿನ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ಗಿರಾಕಿಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಿಂಗಾಣಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ೨,೫೦೦ ಟನ್ನುಗಳಿಂದ ೫,೦೦೦ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ಸೆಲ್ಯುಲೋಸ್ ಅಸಿಟೇಟ್ ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡ್ಯದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಒಂದು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫,೫೦೦ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ತಯಾರಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ಕೂಡ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ಕಚ್ಚಾ ಫಿಲ್ಮ್ ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಪುಡಿಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸೆಲ್ಯುಲೋಸ್ ಅಸಿಟೇಟನ್ನು ಆಲ್ಕೋಹಾಲಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸುಮಾರು ೪೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚ ಹಿಡಿಯಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಚನೆಗೊಂಡ ಕೈಕಸಬುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು (ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರೀ ಎಂಪೋರಿಯಮ್‌ಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕೈಕಸಬುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನ ರಫ್ತು ನಡೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೫ ಲಕ್ಷ ಟನ್ನಿನಷ್ಟಿದ್ದಿರಬಹುದೆಯೆ; ಆದನ್ನು ಖನಿಜಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಟನ್ನಿನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಾಬಾಬುಡನ್ ಬೆಟ್ಟದ ಸಾಲಿನ ಜಾನ್ಸುರಿ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯುವ ಪರೀಕ್ಷಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ನಮ್ಮ ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯವು ವಿಕಾಸಹೊಂದುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡುಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ರೇಷ್ಮೆ ಬಿತ್ತನೆಯು ಸರಬರಾಯಿಯಾಗುವುದೆಂದು ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯಿಗಾರರಿಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ನೂತ ರೇಷ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ನೇಯ್ಗೆ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಹಳೆಯ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬದಲಾಗಿ ೧೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಹೊಸ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ.

೧೯೬೧-೬೨ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ಯೋಜನೆಯು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಪ್ರಗತಿಹೊಂದುತ್ತಿದೆ; ಈಗ ೬ ರಿಂದ ೯ ವರ್ಷಗಳ ವಯೋಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರ ಪೈಕಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೯೦ ರಷ್ಟು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೇ ಪಾಂಚವರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು, ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ೨.೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉದಾರವಾದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಐದು ಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರೆತಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತು ಕೊಡುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದು ೧೯೬೪ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಇಡಿಯ ಮೂರನೆಯ ಪಾಂಚವರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೦೦ ಖಾಸಗಿ ಹಾಗೂ ಸರಕಾರೀ ಸಹಾಯ ಪೋಷಿತ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಅಂಥ ೪೨೦ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿವೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರಕ್ಕೆ ೮೨ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹಾಗೂ ನೂರಕ್ಕೆ ೧೦ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಾಯದ್ರವ್ಯ ಪೋಷಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದವರ ನೌಕರಿಯ (ಸೇವೆಯ) ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ೧-೪-೧೯೬೩ರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ (ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್). ಜೀವವಿಮೆ (ಇನ್ಷೂರೆನ್ಸ್) ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿವೇತನ (ಪೆನ್ಷನ್) ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ''ತ್ರಿವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಯೋಜನೆ''ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಫೀಜುಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಆರ್ಟ್ಸ್, ಸೈನ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಕಾಮರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಏರಬೇಕಾದ ಏಕಪ್ರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕದ ದರವನ್ನು (ಫೀಜುಗಳ ಸ್ಕೇಲನ್ನು) ಮತ್ತು ಫೀ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪ-ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ॥ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ವಾಮಿ ಮುದಲಿಯಾರರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಉಪ-ಕುಲಪತಿಗಳು ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದವರ ವೇತನಗಳು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು, ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಸ್ತು—ಈ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಪರಿಶೀಲಿಸುವರು. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್, ೧೯೬೪ರ ಒಳಗಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸುವರೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಏಕೀಕೃತ ಅಥವಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮೂನೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಏರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ೧೯೬೨ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿದ್ಯೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಕಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶಾಲ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪರಿಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಕಾರವುಳ್ಳ ಸಂಯುಕ್ತ ನಮೂನೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸಮಿತಿಯವರ ಮುಖ್ಯ ಶಿಫಾರಸಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಿತಿಯವರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವರ ಸಲುವಾಗಿ, ಅಂಶಕಾಲಿಕ (ಪಾರ್ಟ್‌ಟೈಮ್) ವ್ಯಾಸಂಗ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡುವುದು ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಟೆಕ್‌ನಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ೨ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ವ್ಯಾಸಂಗ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು—ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಪದವಿ ಮಟ್ಟದ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರೀ ಧನ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯದೇ ಇರುವ ೬ ಖಾಸಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸೀಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಪಡಿಸಿದರೆ, ಈಗ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ವ್ಯಾಸಂಗ ಕ್ರಮದ ಸಲುವಾಗಿ ೩,೭೫೦ ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಪದವಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಕ್ರಮದ ಸಲುವಾಗಿ ೧,೪೧೦ ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯವು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಆತಂಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ಅಂಥ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೬೪-೬೫ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳ ಹಾಗೂ ಕೈಕಸಬಿನ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು, ಜೂನಿಯರ್ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಬೇತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜನಾರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಿಡುಬು ರೋಗ ನಿರ್ಮೂಲನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಠ ರೋಗದ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಸಲುವಾಗಿ ೨೦ ಹೊಸ ಸರ್ವೇ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮಂಜೂರ್ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ೩೬ ಹೊಸ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರ್ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಅಂಥ ಘಟಕಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯು ೨೨೫ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ೧೨ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳ ಮಾದರಿಯ ಔಷಧಾಲಯಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರ್ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಪೋಷಣೆಯ ಕೊರತೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗುವಂಥ ಜನವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿನ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರದ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪೋಷಕಾಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು (ಬ್ಯೂರೋ) ಮಂಜೂರ್ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಪಾರಾ-ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಲಸಗಾರರ (ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸಗಳ ಮಾದರಿಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರ) ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವ ಕಾರಣ ಅಂಥ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಲುವಾಗಿ ತರಬೇತಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳು.

ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರುಗ್ಣಶಯ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಒಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವು ೪೪೦ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಸ್. ಡಿ. ಎಸ್. ಕ್ಷಯರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ೧೦೦ ರುಗ್ಣಶಯ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ವೈದ್ಯರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಾದಳಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸರ್ಕಾರೀ

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ೨೨೫ ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಹಾಗೂ ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಬಾಧಕವುಂಟಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ವೈದ್ಯರುಗಳ ಕೊರತೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಲೈಸೆನ್ಸೇಟರುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ವೈದ್ಯರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಪುನಃ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಔಷಧಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಪದವಿಯ ಎರಡು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪಾಠಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ.

ಪ್ರಸಕ್ತ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆಯ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ನಿಯೋಜಿತ–ನಿಯೋಜಿತರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದ್ದವು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಪುರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರುಷದಲ್ಲಿ ೩೭ ಬಳಕೆಗಾರರ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಉದ್ಯಮಗಳಿಗಾಗಿ ಪರಿಣಿತ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನೊದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವ ಕಸಬುದಾರರ ತರಬೇತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು; ಮತ್ತು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಎರಡು ತರಬೇತು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದನ್ನು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯು ಗಳಿಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಸುವರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಆಜ್ಞೆಗೊಳಪಟ್ಟು ಕೆಲಸದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಸುವರ್ಣಕಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ, ವೃತ್ತಿಬಾಹಿತರಾದ ಸುವರ್ಣಕಾರರಿಗೆ ತರಬೇತು ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನೂ ('ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್') ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪೌರಾಡಳಿತ.

೧೯೬೦ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಮೈಸೂರು ನಗರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಯೋಜನಾ ಅಧಿನಿಯಮವು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಂಗೀಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಸಂಗತಿಯು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮತ್ತು ನಗರಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಯೋಜಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಮಾಜಿ ದೀವಾನರಾದ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಮಾಧವರಾವ್ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ನಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೆವು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಈಗ ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸುತ್ತಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥ ಉಪನಗರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪನಗರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣ.

ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದವರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾಗ, ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡದವರ

ವರ್ಗೀಕರಣದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತಿಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದವರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕಾರವಾದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳವರ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜನತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ; ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಸರಕಾರದವರು ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಹಾಗೂ ಇತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಂತತವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಯ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದ ಉಮೇದುವಾರರಿಗೆ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿನ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗಾಗಿ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಮತ್ತು ಐ. ಪಿ. ಎಸ್. ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವೃತ್ತಿಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಪಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳವರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಎಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜತೆಗೆ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದ ವಿಶೇಷಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರುಷದಲಾಗಾಯ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗರ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ತದರ್ಥ ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಲಾಕುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡತೊಡಗಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರ ಪುನರ್ವಸತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡ ವಿಶೇಷ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಸನಗಳ ಜಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ತರುವಾಯದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸೇವೆಯ ಜತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ವಯಸ್ಕಾದವರ, ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ನಿರಾಶ್ರಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ದ್ರವ್ಯಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವರು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿಯ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಸಾಧನೆಯ ವಿವರ್ಷಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಪೊಬಲಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವರು. ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಮುಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾಗುವುದಾದರೂ ಜನರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನು ಕೂಡ ತನ್ನ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಅರುಣೋದಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕರೀತಿಯ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿಧಾಯಕಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ತೆರಿಗೆ, ಭೂಗಂದಾಯ, ಪೋಲೀಸು, ಸಹಕಾರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು, ಅರಣ್ಯಗಳು, ಪೌರ ಆಡಳಿತ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಂಭತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ನೀವು ಈಗಾಗಲೇ ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇತರ ಹದಿನೈದು ವಿಧೇಯಕಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿವೆ ಮತ್ತು ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಪಕತೆಯುಳ್ಳ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ನಾವು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಗುರುತರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕರ್ತವ್ಯ ತತ್ಪರತೆ ಹಾಗೂ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಮಗಿರುವ

ಅನುಭವ, ಇವುಗಳಿಂದ ನೀವು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಕ್ಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೀರೆಂಬ ಭರವಸೆಯು ನಮಗಿದೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಹಾಗೂ ನೀವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಜನತೆಯು ಕೆಟ್ಟಿನ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬಹುತೇಕ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ಒತ್ತಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿಯು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಿನ್ನಾಭಿ ಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮರೆತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇವೆ.

"ಜೈ ಹಿಂದ್"

ARREST AND RELEASE OF A MEMBER.

Mr. SPEAKER.—There is one matter which I ought to have mentioned to the House a little earlier and I am sorry for the delay. It relates to an unfortunate event. One of the Hon'ble Members of this House was taken into custody and a report was sent to me and I wanted to get at the facts correctly and this has resulted in delay. But the delay has not done any harm. On the other hand, it will make us feel happy because the case in connection with which the Member was taken into custody has ended in acquittal. I received a report that the Hon'ble Member Sri Angadi Channabasappa was taken into custody and released by the Police on 10th October 1963. The case against him was investigated and tried and I am very happy to inform the House that according to theletter received by me from the Hon'ble Member the criminal proceedings against him have ended in his acquittal on 30th January 1964 in the court of Stationary Sub-Magistrate, Thirupattur. He does not have immediately a copy of the judgement. He will forward it to me. The acquittal should have been reported to me by the Court. It has not been done till now. I will examine the matter still further and if it is necessary I may bring it before the House again.

1-30 P.M.

TWENTY-SECOND REPORT OF BUSINESS ADVISORY COMMITTEE.

Presentation.

Mr. SPEAKER.—I present the Twenty-Second Report of the Business Advisory Committee.

Sri A. R. PANCHAGAVI.—Sir, I beg to move :

"That this House agrees with the Twenty-second Report of the Business Advisory Committee."

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That this House agrees with the Twenty-Second Report of the Business Advisory Committee."

I suppose the House agrees.